

Antoni Dalmau:

“Per a mi, escriure és una passió, no una professió”

Dolors Clotet

Un centenar de persones van omplir de gom a gom, divendres 12 de desembre de 1997, la sala d'actes de la Biblioteca Ramon Vinyes i Cluet, de Berga, per escoltar la conferència d'Antoni Dalmau i Ribalta, “Els càtars: una veu silenciada”, que al mateix temps va servir de presentació de la seva darrera obra, *Terra d'oblit. El vell camí dels càtars*, editada per Columna el 1997, I Premi Nèstor Luján de novel·la històrica. Aquest escriptor i polític, que des d'aquest any és membre del Consell assessor de L'EROL, va parlar una estona amb la nostra companya Dolors Clotet.

mençar amb *El cor de l'espiral (Diari íntim d'un Conseller d'Agricultura)* (Columna, 1994) i *Capsa de records* (Columna, 1995).

¿Qui és la Vierna?

La Vierna és una noia occitana, del segle XIII, filla d'un escuder del comte de Tolosa, que en quedar òrfena de pare i mare ingressa en un hospital de bones dones càtars i està cridada a esdevenir una perfecta càtara. Després la vida es complica, perquè coneix un noi que es diu Guillem, del qual s'enamora, i viuen plegats les peripècies

“El catarisme va ser una descoberta fascinant”

Antoni Dalmau i Ribalta va néixer a Igualada l'any 1951. De jove ja va entrar en el món de la política. Va ser president de la Diputació de Barcelona. Ara és diputat al Parlament de Catalunya i dedica el seu temps lliure a escriure, afeció que li ve de lluny. Ha publicat *Pels camins de la història d'Igualada* (premi Crítica Serra d'Or, 1985) i *Materials d'obra* (1987). En el terreny de la novel·la va co-

de totes les vicissituds de què van ser víctimes els càtars fins al castell de Montsegur.

¿Com explicaria a un nen de cinc anys, qui eren i com pensaven els càtars?

¿A un nen de quants anys?... Jo diria que eren una gent que vivien a l'edat mitjana, al temps dels trobadors, i que el que volien era tornar a viure d'acord amb el missatge autèntic de Jesucrist. És a dir, que allò que predicaven fos coherent amb la vida que portessin. I això, com una manera d'obtenir la salvació de la seva ànima.

¿Per què es va silenciar la seva veu?

Perquè va començar a esdevenir massa perillós, es va estendre àmpliament per tot el Llenguadoc i per altres zones d'Europa i com que estava situada en el cor mateix de la cristiandat, l'església de Roma es va sentir amenaçada, i va creure que calia actuar contra ells per eliminar aquesta amenaça.

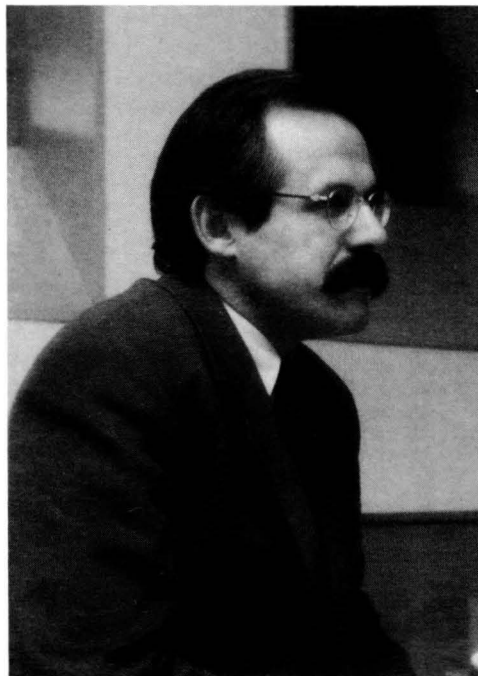
¿Realment eren uns bons homes?

Sí, sí, perquè eren molt conseqüents amb el que predicaven, i vivien pobrament i estaven disposats a donar la vida per les seves idees. I de fet, no solament ho deien, sinó que ho feien.

¿Com s'explica el boom del catarisme, en aquests moments?

Doncs, una mica perquè van ser unes víctimes de la història, víctimes d'una enorme intolerància. Contra ells es va posar en marxa una maquinària bèl·lica i ideològica molt potent. D'altra ban-

Antoni Dalmau,
polític d'ofici i escriptor
apassionat. SALES

da entorn del catarisme hi ha hagut també molta fantasia, amb gent amants del llegendari medieval o de l'esoterisme que s'hi ha sentit atreta. El Departament francès de l'Aude també fa campanyes turístiques per promoure una marca turística que en diuen "El país càtar". I, finalment, els catalans hi tenim un motiu addicional perquè, no solament això va passar molt a prop de casa nostra, sinó que els reis del casal de Barcelona tenien una estreta relació amb els vescomtes i amb els comtes occitans.

¿Què en pensa de la creació d'una denominació d'origen que sota el lema El camí dels bons homes, pretén oferir un paquet de serveis i de productes de qualitat seguint l'itinerari turístic creat recentment, que va de Queralt a Montsegur?

Jo ho trobo molt bé. En primer lloc perquè des del punt de vista estrictament turístic, sens dubte això permetrà conèixer un paisatge i un recorregut francament atractius. En segon lloc, perquè agermana Catalunya i Occitània, que són dos països que viuen massa a l'esquena l'un de l'altre, tot i que darrerament s'estrenyen més les relacions. I finalment, si això permet conèixer una mica els càtars, tot i que els serà difícil de trobar-ne un rastre històric precís en el recorregut, doncs tanmateix això també em sembla que és positiu.

¿Terra d'oblit ha estat una història de seducció i d'apassionament pels càtars?

Sens dubte, perquè jo només tenia una idea originària molt prima. Les novel·les neixen, a vegades, de coses molt petites, i després se't fan grans a les mans, et creixen a les mans... Jo només tenia la idea d'escriure la història d'una parella que s'estimés i que visqués les peripècies de la croada albigesa, però quan vaig posar-m'hi, desconeixia gran cosa més d'allò que són les quatre dades elementals d'una cultura general. I aleshores, per a mi, el catarisme va ser una descoberta apassio-

Antoni Dalmau, parlant al centenar d'assistents a la seva conferència sobre els càtars, a la Biblioteca Ramon Vinyes i Cluet, a Berga. SALES

“En el nostre segle les mostres d'intolerància continuen a l'ordre del dia”

nant en la qual em vaig immersir fascinat, a la qual vaig dedicar dos anys de lectures de tot el que s'ha publicat sobre els càtars i un any final de redacció estrictament de la novel·la, i malgrat haver acabat la novel·la i ser publicada i ser al carrer, continuo apassionat pel mateix tema.

¿S'imagina ser un diputat càtar al Parlament de Catalunya?

No, no m'ho imagino gens... El catarisme és una doctrina religiosa que no solament va desaparèixer, a la història, sinó que probablement encara que no l'haguessin perseguida ferotgement com ho van fer potser hauria mort de mort natural, perquè em sembla que hauria resistit difícilment el pas del temps i l'accés a una societat il·lustrada o moderna, entre cometes, perquè cal

dir que en el nostre segle les mostres d'intolerància per raons d'ordre religiós, ètnic o polític, continuen a l'ordre del dia. És a dir, canvien els temps, canvien algunes mentalitats, però els comportaments profunds de la humanitat a vegades continuen assemblant-se perillosament.

En tot cas, si avui existissin, potser estarien en perill d'extinció?

Sens dubte, però aquesta mena de transposició del passat al temps present em sembla sempre massa forçada i no m'hi deixo anar, diguem.

Terra d'oblit ha estat guardonada amb el I Premi Néstor Luján de novel·la històrica. ¿Es planteja, d'alguna manera, abandonar la política i dedicar-se solament a la literatura?

No, perquè la meua activitat principal continua essent la política, en primer lloc; en segon lloc perquè en un mercat com el català és molt difícil viure de la literatura, només s'ho poden permetre un nombre reduït d'escriptors i, bàsicament, perquè avui per avui per a mi escriure continua essent una activitat del meu temps de lleure i és com una mena de passió pel temps de l'oci, diguem, i no una professió; el dia que hagués d'escriure més o menys per obligació, perquè tingués un compromís forçat..., no sé si m'hi divertiria com ara.

¿Què comporta més maldecaps, escriure la gran novel·la dels càtars o gestar la futura Ciutat del Teatre, a Barcelona?

Home, jo crec que en porta més escriure la novel·la sobre els càtars, perquè això ho he de fer jo sol i per la Ciutat del Teatre som una colla i el responsable principal és en Lluís Pasqual, i al seu costat, doncs, em sembla que ens en sortirem prou bé.

¿Quins són els seus projectes més immediats?

Segurament el primer serà fer que arribi a bon port la llei del català, amb el màxim de consens possible. Això és la meua activitat parlamentària principal en aquests moments. Aquesta ha estat una tasca complexa que jo espero que acabarà bé. No sé si tan bé com l'any 1983 perquè aleshores hi va haver un consens total de la Cambra i

sembla que ara no el tindrà. És una aventura que va ser molt arriscada i des del meu punt de vista contraproductiu, però que em sembla que finalment l'hem conduïda a un port relativament bo. Després en el pla personal, continuar treballant en el projecte de la Ciutat del Teatre. Hem de lliurar, amb en Lluís Pasqual, el projecte a l'Ajuntament de la ciutat de Barcelona la primavera de l'any 1999. I després, pel que fa a la literatura, tinc una altra novel·la al cap, que també serà històrica; però no m'hi he posat encara, perquè ara vull veure com acaba l'aventura de Terra d'oblit.

“La meva activitat principal continua essent la política”

Finalment, tenint en compte que aquest acte és organitzat per una publicació de premsa comarcal i com a bon coneixedor d'aquest món, ¿creu que les noves tecnologies i la globalització poden afectar el seu futur?

Jo crec que si alguna cosa se'ns està demostrant en els darrers temps, és que la gent, al mateix temps que té una gran facilitat d'estar ben informada de les coses que passen en llocs ben remots, compensa aquesta mundialització amb un interès creixent per les coses més properes a ells, sinó no s'explicaria el fenomen de la premsa local i comarcal que a Catalunya és realment esplendorós. Jo crec que la gent, al mateix temps que s'obre al món, necessita posar arrels el més sòlides possibles al lloc on viu i on és.

Tenint en compte que vostè forma part del Consell assessor de L'EROL, quin creu que hauria de ser el camí que aquesta publicació seguís de cara al nou mil·lenni.

És tan solemne això del nou mil·lenni...! Jo ja signaria que continués prestant el servei que fa, que potser pogués comptar amb algun ajut institucional més poderós per part del govern de la Generalitat que ara no té, i que simplement compleixi el seu objectiu, que és ocupar-se de les coses del Berguedà, però amb una mirada atenta al que passa a la resta de Catalunya i a la resta del món. Jo sempre he defensat que la revista té un to que a mi em sembla que en aquest tipus de publicacions és un to excel·lent, i això ho dic com a membre del Consell assessor, i no com una lloança gratuïta.

LiVen

SNACKS DE QUALITAT

Polígon Industrial La Valldan

C. Sant Bartomeu

Tel. (93) 822 16 20

Fax (93) 821 15 21

e-mail: Livenfactory@Dreamcom.es

08600 BERGA